

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN			STUDIERNAS MÅL HELA EXAMEN ELLER EXAMENSDEL/EXAMENSDEL AR	
ANTALET EXAMINA		Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning	GE inom mediebranschen och visuell framställning	
Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning (GE): 1 278 st. Yrkesexamen inom mediebranschen (YE): 174 st. Specialyrkesexamen inom mediebranschen (SYE): 24 st.		Kompetensområdet för audiovisuell kommunikation 648 st. Kompetensområdet för publikationsproduktion 213 st. Kompetensområdet för grafisk kommunikation 21 st. Kompetensområdet för visuell framställning 372 st. Kompetensområdet för spelproduktion 0 st. Inga uppgifter 24 st.	hel examen examensdel/ 95,2 % delar 4,8 %	
ANTAL EXAMENSDELAR		Yrkesexamen inom mediebranschen	Yrkesexamen inom mediebranschen	
GE inom mediebranschen och visuell framställning: 16 968 st. YE inom mediebranschen: 720 st. SYE inom mediebranschen: 87 st.		Kompetensområdet för audiovisuell kommunikation 78 st. Kompetensområdet för grafisk kommunikation 1–4 st. Kompetensområdet för fotografering 90 st. Inga uppgifter 1–4 st.	hel examen examensdel/ 92,1 % delar 7,9 %	
Gemensamma examensdelar (GED): 3963 st.		Specialyrkesexamen inom mediebranschen	Specialyrkesexamen inom mediebranschen	
Lokala examensdelar: 654 st.		Kompetensområdet för audiovisuell kommunikation 0 st. Kompetensområdet för grafisk kommunikation 1–4 st. Kompetensområdet för fotografering 12 st. Inga uppgifter 9 st.	hel examen examensdel/ 65,5 % delar 34,5 %	

ANTALET AVLAGDA EXAMINA, EXAMENSDELAR OCH KOMPETENSOMRÅDEN

Diskussion

Antal avlagda examina

- Antalet avlagda grundexamina har varit nästan oförändrat under de senaste åren. Antalet personer som avlagt både yrkesexamen och specialyrkesexamen har ökat.

Antal avlagda examensdelar

- Antalet avlagda examensdelar har förblivit oförändrat i grundexamen och yrkesexamen, men ökat i specialyrkesexamen. I specialyrkesexamen har enskilda examensdelar avlagts, och det förklarar ökningen.

Antal avlagda kompetensområden

- I grundexamen har det audiovisuella kompetensområdet ökat något, och publikationsproduktionen och den visuella framställningen har minskat något. I yrkesexamen har i synnerhet antalet prestationer inom kompetensområdena för audiovisuell kommunikation och fotografering ökat. I specialyrkesexamen fästs uppmärksamheten vid det stora antalet uppgifter om kompetensområden som saknas.

Övriga kommentarer

- Det finns många examensdelar som endast har avlagts av få studerande, men detta påverkas av att namnen på examensdelarna har ändrats när examensgrunderna ändrades.
- Många lokala examensdelar avläggs.
- Det skulle vara mycket viktigt att följa upp sysselsättningen i samband med prestationsmängderna, även om det skulle förekomma svårigheter med statistikföringen.
- Utbildningsanordnarens prioriteringar styr de studerandes valmöjligheter.

Arbetslivskommissionen för mediebranschen, lägesbild 2024

ANORDNANDE AV EXAMINA

ANORDNARTILLSTÅND

GE inom mediebranschen och visuell framställning: 45 st.
YE inom mediebranschen: 22 st.
YE inom mediebranschen: 6 st.

AKTIVA ANORDNARE

GE inom mediebranschen och visuell framställning: 39 st.
YE inom mediebranschen: 16 (+2) st.
YE inom mediebranschen: 5 (+10) st.

ICKE-AKTIVA ANORDNARE

GE inom mediebranschen och visuell framställning: 6 st.
YE inom mediebranschen: 6 st.
YE inom mediebranschen: 1 st.

ANORDNANDE AV EXAMINA Diskussion

SPRÅKEN PÅ AVLAGDA EXAMINA

GE inom mediebranschen och visuell framställning
Finska 96,48 %
Svenska 3,52 %

Yrkesexamen inom mediebranschen
Finska 93,10 %
Svenska 6,90 %

SYE inom mediebranschen
Finska 100 %

Språklig och geografisk täckning samt fördelning av prestationer

- Läroanstalterna är placerade på olika håll i landet på ett ganska heltäckande sätt, den nordligaste läroanstalten som ger utbildning inom mediebranschen finns i Rovaniemi. Enare har enstaka prestationer. De rikliga prestationsmängderna koncentreras till större städer och huvudstadsregionen.
- Endast några läroanstalter erbjuder utbildning på svenska. Endast en läroanstalt har tillstånd att ordna utbildning på engelska i grundexamen. Sameområdets utbildningscentral har anordnartillstånd för utbildning på samiska.
- Endast sex utbildningsanordnare ordnar aktivt specialyrkesexamen inom mediebranschen, och 10 utbildningsanordnare erbjuder denna utbildning som anskaffad utbildning.
- I yrkesexamen inom mediebranschen har det funnits 16 aktiva utbildningsanordnare och dessutom två utbildningsanordnare som erbjuder anskaffad utbildning.

Arbetslivskommissionen för mediebranschen, lägesbild 2024

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Fördelning av platserna för yrkesprov

GE inom mediebranschen och visuell
framställning
Arbetsplats 37,9 %
Läroanstalt 43,6 %
Arbetsplats + läroanstalt 12,0 %
inga uppgifter 6,5 %

Yrkesexamen inom mediebranschen
Arbetsplats 67,9 %
Läroanstalt 12,9 %
Arbetsplats + läroanstalt 7,1 %
inga uppgifter 12,1 %

SYE inom mediebranschen

Arbetsplats 34,5 %
Läroanstalt 65,5 %
Arbetsplats + läroanstalt 0,0 %
inga uppgifter 0,0 %

Reflektioner över fördelningen av prestationsplatser

- I yrkesexamen har andelen Inga uppgifter ökat betydligt jämfört med året innan.
- I grundexamen avläggs fortfarande många yrkesprov vid läroanstalten (37,9 % + 12 %).
- I yrkesexamen avläggs största delen av yrkesproven på arbetsplatser (67,9 % + 7,1 %). I specialyrkesexamina är det tvärtom, dvs. de flesta yrkesproven gör vid läroanstalterna (endast 34,5 % på arbetsplatser).

- Principen är att de yrkesprov i specialyrkes- och yrkesexamen som avlagts vid läroanstalterna grundar sig på genuint arbetslivsmaterial, även om en del av yrkesprovsprestationerna görs vid läroanstalterna.
- Jämfört med lägesbilden för 2023 betonas yrkesprov som görs på arbetsplatsen mer i grundexamen 2024 (2023: läroanstalt 53 %, arbetsplats 33 %, arbetsplats+läroanstalt 7 %).
- år 2023: YE-förhållande 68% / 20% / 6%
- år 2023: SYE 26% / 70% / 4%

Arbetslivskommissionen för mediebranschen, lägesbild 2024

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE Respons	
Responsenkäter (bedömningsskala 1–5)	Diskussion
STUDERANDERESPONSENS AVSLUTANDE ENKÄT, YRKESPROV GE inom mediebranschen och visuell framställning 4,4 YE inom mediebranschen 4,6 SYE inom mediebranschen 4,8 (nationellt medeltal 4,6) RESPONS FRÅN ARBETSPLATSHANDLEDAREN GE inom mediebranschen och visuell framställning 4,2 YE inom mediebranschen 4,3 SYE inom mediebranschen 4,7 (nationellt medeltal 4,2) ARBETSPLATSRESPONS GE inom mediebranschen och visuell framställning 4,2 YE inom mediebranschen 4,0 SYE inom mediebranschen 0 st. (nationellt medeltal 4,2)	Studeranderespons • Medeltalen för yrkesproven i grundexamen och yrkesexamen har hållits på samma nivå 2023–2024. Medeltalet för specialyrkesexamen har stigit 4,3->4,8. Respons från arbetsplatshandledaren • Medeltalet för yrkesproven i grundexamen har varit oförändrat (4,2). • Medeltalet för yrkesexamen har stigit från 4,1 till 4,3. • Svarsprocent (GE och YE) 37,4 % år 2023 och 38,9 % år 2024. • SYE:s svarsprocent 44,4 % år 2024. Det finns inga uppgifter om SYE för 2023. Arbetsplatsrespons • Responsen på yrkesprov i grundexamen har hållits oförändrad (4,2). • Responsen på yrkesexamen har minskat från 4,4 till 4,3. • Svarsprocent (GE och YE) 32,4 % år 2023 och 37,8 % år 2024. • Det finns inga uppgifter om SYE för 2023 eller 2024.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Bedömning av kunnande och förverkligande av tvåpartsbedömningen i yrkesinriktade examensdelar

GE inom mediebranschen och visuell
framställning

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 57,3 %**
inga uppgifter 2,3 %

YE inom mediebranschen

**Lärare och representant för
arbetslivet (tvåpartsbedömning) 90 %**
inga uppgifter 0,4 %

SYE inom mediebranschen

**Lärare och representant för arbetslivet
(tvåpartsbedömning) 93,1 %**
inga uppgifter 3,5 %

VITSORD I BEDÖMNING AV KUNNANDE INOM YRKESUTBILDNINGEN

GE inom mediebranschen och visuell
framställning

Medeltal 3,8
Yrkesinriktad examensdel 3,9
Gemensam examensdel 3,6
(nationellt medeltal 3,7)

(Medeltalen beräknas med skyddade tal)

Reflektion kring förverkligandet av tvåpartsbedömningen

- I alla examina inom mediebranschen 2023 (GE, YE, SYE) omfattade läraren + en arbetsgivare eller representant för arbetslivet som bedömare 49,12 % av alla yrkesprov
- För jämförelsens skull i alla examina inom mediebranschen 2024 (GE, YE, SYE) omfattade läraren + en arbetsgivare eller representant för arbetslivet som bedömare 57,3 % av alla yrkesprov
 - GE: 47,5% år 2023 och 57,3% år 2024
 - YE: 92,8% år 2023 och 90% år 2024
 - SYE: 100% år 2023 och 93,1% år 2024
- Läraren och en representant för arbetslivet har deltagit i bedömningen mer än tidigare. En ökning har skett i GE och YE, så det går i rätt riktning.
- I grundexamen borde antalet arbetslivsbedömningar även i fortsättningen öka mot yrkesexamens genomförandesätt.

KVALITET PÅ GENOMFÖRANDET AV YRKESPROV OCH BEDÖMNINGEN AV KUNNANDE

Reflektioner

Yrkesprov som ordnas vid läroanstalten

- Läroanstalternas motiveringar är bl.a. att eleverna inte hittar platser för inläring i arbetet. En motivering är också att de yrkesprov som avläggs vid läroanstalten är arbetsuppgifter som arbetslivet gett. Ibland vill man också utnyttja läroanstaltens utrustning för att ha jämlika utgångspunkter. Inom branschen är det också typiskt att arbeta på distans eller som frilansare, så yrkesproven som görs som kundarbeten motsvarar arbetslivet inom branschen.

Planer för bedömning av kunnande

- Utifrån besöken hos utbildningsanordnarna finns det spridning mellan läroanstalterna i genomförandet och kvaliteten på planerna för bedömning av kunnande.

Utvecklingsobjekt för utbildningsanordnare

- På basis av besöken är bristen på introduktion i läroanstaltens egna digitala plattformar och bedömningen av proven (studerande och arbetslivsbedömare) samt att läroanstalten begränsar valfria examensdelar problematiskt.

Övriga reflektioner

- Som svar på motiveringarna rekommenderar arbetslivskommissionen att man söker platser även utanför mediebranschen för s.k. in-house-uppgifter. Med tanke på arbetslivet motsvarar läroanstaltens utrustning inte alltid de verktyg som verkligen används i arbetet. Det är viktigt att den studerande får en uppfattning om arbetsplatsens vardag, mål och rutiner samt arbetets kostnadseffektivitet och kostnadsstruktur, så att stiga in i arbetslivet helt och hållet på distans eller som frilansare kan minska denna uppfattning.
- Det kan dessutom finnas annat material i yrkesprovet, men tyngdpunkten ska inte ligga på uppgifter som läroanstalten ger.
- Det ska vara möjligt att fritt avlägga valfria examensdelar utan att läroanstalten på förhand begränsar dem. Genom att kombinera innehållet i examensdelarna skulle man få en bättre överensstämmelse med arbetslivets behov.
- Utifrån besöken lönar det sig att göra planen för bedömning av kunnande till ett verktyg i vardagen, och det vore bra att skapa en gemensam verksamhetsmodell för detta för alla läroanstalter. Den kunde också läggas till i läroanstalternas kvalitetshandbok.

EXAMENSGRUNDERNAS OCH EXAMENSSTRUKTURENS FUNKTION

Reflektioner kring hur examensgrunderna motsvarar arbetslivet, hur de fungerar och om examensstrukturen

GE inom mediebranschen och visuell framställning

De nya examensgrunderna trädde i kraft 1.8.2024, så det är fortfarande svårt att göra en bedömning. Delningen på 5 kp har dock redan nu hunnit få beröm.

Utifrån besöken förargar det inom den visuella framställningen att en valfri examensdel uteblev i och med att Verksamhet inom mediebranschen utvidgades till 25 kp. Innehållet i examensdelarna är så begränsat att det kan vara svårt att hitta platser för inläring i arbetet. I den visuella framställningen är detta särskilt utmanande på grund av att det finns så få lämpliga praktikplatser/företag.

Dessutom är det viktigt att examensgrunderna hålls aktuella och uppdateras i förhållande till förändringarna i arbetslivet. En representant för arbetslivet önskar att examensgrunderna testas på fältet innan de tas i bruk samt att den visuella kvaliteten beaktas mer i bedömningskriterierna.

Affärskompetens, företagsamhet och jobbsökarfärdigheter ska inkluderas i alla examina som en del av de yrkesinriktade examensdelarna.

Yrkesexamen inom mediebranschen

På basis av besöken borde valfriheten vara större.

Specialyrkesexamen inom mediebranschen

Inga kommentarer.

Allmänt

Det är viktigt att examensgrunderna motsvarar arbetslivet och att man utför framtidsarbete för att uppnå detta.

Framtidsarbetet mellan arbetslivet och tillhandahållare av utbildning på olika nivåer borde vara kontinuerligt och grundat på en smidig verksamhetsmodell.

(Regionalt) framtidsarbete

- skulle bättre säkerställa att utbildningen på både kort och lång sikt motsvarar arbetslivets behov (regionalt)
- skulle möjliggöra gemensam planering och ansvarsfördelning för tillhandahållare av utbildning på olika nivåer för genomförande av studiehelheter till arbetslivet
- skulle stärka det dagliga samarbetet mellan arbetslivet och utbildningen och främja t.ex. platser för inläring i arbetet eller göra dem mångsidigare
- skulle erbjuda redan studiehjälpare på grundstadiet o.d. kunskaper och verktyg när niondeklassarna funderar på sina fortsatta studier.

Reflektioner kring examensstrukturen

Inga kommentarer.

KÄLLOR

Bakgrund

Arbetslivskommissionen har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömning av kunnande i examina inom sitt område.

Till arbetskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017).

Källor som arbetslivskommissionen använder

Arbetslivskommissionen har haft tillgång till Utbildningsförvaltningens statistiktjänst www.vipunen.fi. Kvantitativa uppgifter (anordningstillstånd, prestationsuppgifter och responsuppgifter m.m.) har hämtats i början av 2025, och uppdateringar som lagts upp i Vipunen senare inte har uppdaterats i lägesbilden.

De examina som är i övergångsperioden ingår inte i de kvantitativa uppgifterna. I utbildningsanordnarnas anordnartillstånd bestäms utbildningsanordnarnas aktivitet utifrån om utbildningsanordnaren registrerat examens- eller examensdelsprestationer 2024.

I Vipunens rapportbeskrivning: På grund av datasekretess visas antalen 1–4 som gäller personer som värdet "1–4" och antal större än 4 avrundas till närmaste siffra delbar med 3. Medeltalen beräknas med skyddade tal.

Källmaterialet i lägesbildens reflektioner har varit till exempel arbetslivskommissionens besöksrapporter, eventuella utlåtanden om utkast till examensgrunder, planer för bedömning av kunnande samt eventuella begäran om rättelse gällande bedömning av kunnande som gjorts av studerande. Dessutom har man kunnat komplettera reflektionerna med arbetslivskommissionens medlemmars egna observationer.

Arbetslivskommissionens lägesbilder

Arbetslivskommissionernas webbplats och tidigare års lägesuppgifter och lägesbilder finns på Utbildningsstyrelsens webbplats:

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/yrkesutbildning/arbetslivskommissioner>

Mer information

Arbetslivskommissionernas sekretariat, arbetslivskommissioner@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN